

**Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 8 szkoły podstawowej**  
**oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic**

| Wymagania na poszczególne oceny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| na ocenę dopuszczającą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | na ocenę dostateczną                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | na ocenę dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | na ocenę bardzo dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | na ocenę celującą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>I. Azja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji</li> <li>wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji</li> <li>wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej</li> <li>wymienia największe rzeki Azji</li> <li>wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej</li> <li>wyjaśnia znaczenie terminu <i>wulkanizm</i></li> <li>odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji</li> <li>wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku</li> <li>wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji</li> <li>wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej</li> <li>określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej</li> <li>wymienia cechy środowiska przyrodniczego Japonii</li> <li>wymienia główne uprawy w Japonii</li> <li>określa cechy położenia Chin na podstawie mapy</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata</li> <li>charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji</li> <li>przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji</li> <li>omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji</li> <li>omawia strefy roślinne Azji</li> <li>omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji</li> <li>wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy</li> <li>wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa</li> <li>wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki</li> <li>charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii</li> <li>omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych</li> <li>omawia warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Japonii</li> <li>przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej</li> <li>omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji</li> <li>charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej</li> <li>omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji</li> <li>omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych</li> <li>wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji</li> <li>opisuje przebieg trzęsienia ziemi</li> <li>omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji</li> <li>opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii</li> <li>omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii</li> <li>omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii</li> <li>omawia cechy gospodarki Chin</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki</li> <li>omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych</li> <li>przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi</li> <li>omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu</li> <li>omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej</li> <li>wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii</li> <li>analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii</li> <li>charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej</li> <li>uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie</li> <li>przedstawia problemy demograficzne</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów</li> <li>udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych</li> <li>omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami</li> <li>ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych</li> <li>wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji</li> <li>wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej</li> <li>ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii</li> <li>omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową</li> <li>opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>ogólnogeograficznej</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach</li> <li>• wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej</li> <li>• określa położenie geograficzne Indii</li> <li>• porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę</li> <li>• wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>slamsy</i></li> <li>• wymienia główne rośliny uprawne w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania</li> <li>• wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania</li> <li>• określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu</li> <li>• wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej</li> <li>• wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie</li> </ul> | <p>danych statystycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej</li> <li>• omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach</li> <li>• przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia</li> <li>• omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach</li> <li>• omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego</li> <li>• podaje przyczyny powstawania slamsów w Indiach</li> <li>• omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej</li> <li>• charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową</li> <li>• omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu</li> <li>• omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej</li> <li>• przedstawia cele organizacji OPEC</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych</li> <li>• charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin</li> <li>• przedstawia problemy demograficzne Indii</li> <li>• omawia system kastowy w Indiach</li> <li>• przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji</li> <li>• analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu</li> <li>• charakteryzuje przetwórstwo przemysłowe Indii</li> <li>• omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie</li> <li>• omawia wpływ religii na życie muzułmanów</li> <li>• przedstawia znaczenie produkcji wyrobów z ropy naftowej w krajach Bliskiego Wschodu</li> </ul> | <p>i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin</li> <li>• omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach</li> <li>• charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju</li> <li>• omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu</li> <li>• omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie</li> </ul> | <p>przedstawia ich przyczyny</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie</li> </ul> |
| <b>II. Afryka</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej</li> <li>• wymienia strefy klimatyczne Afryki</li> <li>• wymienia największe rzeki i jeziora Afryki</li> <li>• wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce</li> <li>• wymienia główne uprawy w Afryce</li> <li>• wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej</li> <li>• wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki</li> <li>• wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki</li> <li>• wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem</li> <li>• wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem</li> <li>• określa położenie geograficzne Kenii</li> <li>• wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki</li> <li>• wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów</li> <li>• charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki</li> <li>• omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce</li> <li>• charakteryzuje znaczenie chowu zwierząt w krajach Afryki</li> <li>• przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych</li> <li>• omawia przemysł wydobywczy w Afryce</li> <li>• wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej</li> <li>• analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu</li> <li>• przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki</li> <li>• omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej</li> <li>• omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu</li> <li>• omawia gospodarkę w strefie Sahelu</li> <li>• omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych</li> <li>• przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki</li> <li>• omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce</li> <li>• omawia przyczyny niedożywienia ludności w Afryce</li> <li>• opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Afryki</li> <li>• wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO</li> <li>• opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych</li> <li>• wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej</li> <li>• omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu</li> <li>• przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce</li> <li>• omawia skutki niedożywienia ludności w Afryce</li> <li>• omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce</li> <li>• omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce</li> <li>• wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu</li> <li>• przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim</li> <li>• przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki</li> <li>• określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii</li> </ul> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa

|                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• określa położenie geograficzne Ameryki</li> <li>• wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej</li> <li>• podaje główne cechy</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki</li> <li>• omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce</li> <li>• omawia związek stref</li> </ul> | <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia cechy ukształtowania powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map</li> <li>• przedstawia sposoby ochrony</li> </ul> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>•wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie</li> <li>•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tornado, cyklon tropikalny</i></li> <li>•wskazuje na mapie Aleję Tornad</li> <li>•wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku</li> <li>•określa położenie geograficzne Amazonii</li> <li>•omawia florę i faunę lasów równikowych</li> <li>•podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu</li> <li>•wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę</li> <li>•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis</i></li> <li>•wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie</li> <li>•wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie</li> <li>•określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych</li> <li>•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>produkt światowy brutto, technopolia</i></li> <li>•wymienia główne działy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>•uksztaltowania powierzchni Ameryki</li> <li>•wymienia strefy klimatyczne Ameryki</li> <li>•omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych</li> <li>•podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się</li> <li>•podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii</li> <li>•omawia cechy klimatu Amazonii</li> <li>•podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki</li> <li>•przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej</li> <li>•analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej</li> <li>•opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych</li> <li>•wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej</li> <li>•omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>•porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce</li> <li>•charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej</li> <li>•omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych</li> <li>•podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii</li> <li>•opisuje piętrowość wilgotnych lasów równikowych w Amazonii</li> <li>•omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki</li> <li>•omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu</li> <li>•omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł</li> <li>•podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie</li> <li>•podaje przyczyny powstawania slamsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej</li> <li>•omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych</li> <li>•omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>•klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce</li> <li>•przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce</li> <li>•omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii</li> <li>•podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii</li> <li>•przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce</li> <li>•przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce</li> <li>•określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej</li> <li>•charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych</li> <li>•omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>•przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji</li> <li>•przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii</li> <li>•opisuje problemy ludności mieszkających w slamsach na podstawie materiałów źródłowych</li> <li>•ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych</li> <li>•ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych</li> </ul> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| przemysłu<br>w Stanach Zjednoczonych<br>• wymienia rodzaje usług<br>wyspecjalizowanych w Stanach<br>Zjednoczonych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>IV. Australia i Oceania</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Uczeń:<br>• określa położenie geograficzne<br>Australii i Oceanii<br>• wymienia największe pustynie<br>Australii na podstawie mapy<br>• wyjaśnia znaczenie terminu<br><i>basen artezyjski</i><br>• wymienia endemity w<br>Australii oraz na wyspach<br>Oceanii<br>• przedstawia liczbę<br>ludności i gęstość zaludnienia w<br>Australii na podstawie mapy<br>tematycznej i analizy danych<br>statystycznych<br>• wymienia największe<br>miasta Australii oraz wskazuje<br>je na mapie | Uczeń:<br>• charakteryzuje środowisko<br>przyrodnicze Australii i Oceanii<br>• charakteryzuje ukształtowanie<br>powierzchni Australii<br>• wymienia strefy klimatyczne w<br>Australii<br>• charakteryzuje wody<br>powierzchniowe Australii<br>• omawia czynniki przyrodnicze<br>wpływające na rozmieszczenie<br>ludności w Australii<br>• omawia występowanie<br>surowców mineralnych w<br>Australii na podstawie mapy<br>tematycznej | Uczeń:<br>• wymienia cechy<br>charakterystyczne<br>poszczególnych typów klimatu<br>w Australii na podstawie<br>klimatogramów<br>• omawia strefowość<br>roślinną w Australii na podstawie<br>mapy tematycznej<br>• omawia bariery<br>utrudniające zamieszkanie<br>Australii<br>• charakteryzuje rdzennych<br>mieszkańców Australii<br>• omawia cechy rolnictwa<br>Australii na tle warunków<br>przyrodniczych<br>• przedstawia znaczenie<br>turystyki<br>w rozwoju gospodarki Australii i<br>Oceanii | Uczeń:<br>• wyjaśnia wpływ położenia<br>Australii<br>na klimat<br>• omawia zasoby wód<br>artezyjskich i ich rolę w<br>gospodarce Australii<br>• wyjaśnia, dlaczego<br>Australia jest atrakcyjna dla<br>imigrantów<br>• omawia znaczenie<br>przetwórstwa przemysłowego i<br>przemysłu zaawansowanych<br>technologii w rozwoju Australii | Uczeń:<br>• wykazuje zależność między<br>klimatem<br>a zasobami wód<br>powierzchniowych<br>w Australii<br>• wykazuje zależność pomiędzy<br>rozmieszczeniem ludności a<br>warunkami naturalnymi<br>występującymi w Australii<br>• określa główne cechy<br>gospodarki Australii na tle<br>warunków przyrodniczych |
| <b>V. Obszary okołobiegunowe</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Uczeń:<br>• określa położenie geograficzne<br>obszarów okołobiegunowych<br>• wyjaśnia znaczenie terminów:<br><i>góra lodowa, pak lodowy,<br/>         lądolód, lodowce szelfowe</i><br>• wymienia gatunki roślin i<br>zwierząt<br>na obszarach Arktyki i<br>Antarktyki                                                                                                                                                                                                                | Uczeń:<br>• wymienia cechy środowiska<br>przyrodniczego obszarów<br>okołobiegunowych<br>• charakteryzuje klimat Arktyki<br>i Antarktyki<br>• wymienia zagrożenia środowiska<br>przyrodniczego obszarów<br>polarnych                                                                                                                                                                                                                   | Uczeń:<br>• opisuje zjawisko dnia polarnego<br>i nocy polarnej na obszarach<br>okołobiegunowych<br>• charakteryzuje ludy<br>zamieszkujące Arktykę oraz<br>warunki ich życia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Uczeń:<br>• porównuje środowisko<br>przyrodnicze Arktyki i<br>Antarktyki<br>• wyjaśnia, dlaczego Antarktyda<br>jest największą pustynią lodową<br>• omawia status prawny<br>Antarktydy                                                                                                                                                 | Uczeń:<br>• omawia skutki zmian klimatu w<br>środowisku<br>geograficznym obszarów<br>polarnych                                                                                                                                                                                                                  |